

AURICULOTHERAPIE

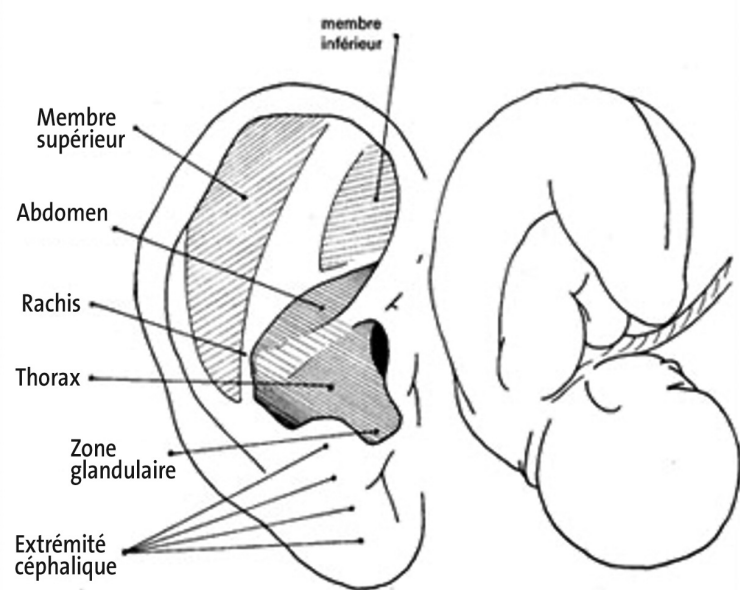
en het VAS

BETEKENIS VOOR DE TANDHEELKUNDE

**TEKST EN BEELD: DIANNE SOMMERS, FILOSOOF,
ACUPUNCTURIST EN FYSIOTHERAPEUT**

In de acupunctuurpraktijk is de systematische reflexbehandeling van het oor een veelgebruikte toepassing. Ondanks de eeuwenoude wortels van de acupunctuur is deze behandelmethode vooral ontwikkeld in de twintigste eeuw.

In de Chinese medische literatuur zijn wel verwijzingen over het therapeutisch gebruik van het oor voor bepaalde klachten, maar meestal speelt het oor slechts een ondersteunende rol. Daarbij zijn geen aanwijzingen gevonden dat het oor gebruikt werd als een reflexsysteem.

De Franse arts Paul Nogier (1908 - 1996) is de grondlegger van de hedendaagse toepassing van auriculotherapie. Hij kwam deze in de vijftiger jaren van de vorige eeuw op het spoor via een lokale behandelaar die een traditioneel overgeleverde oor-methodiek toepaste bij ischialgische klachten. Hierbij werd allereerst in een specifiek gebiedje op het oor gezocht of het pijnlijk dan wel drukgevoelig was. Het aldus gevonden punt werd behandeld door het te 'cauteriseren', ofwel een licht brandplekje aan te brengen. Het werkinstrument was een dun metalen staafje dat eerst in een vuurtje werd verhit. De hete punt bracht vervolgens op het gevonden oorpunt een lichte schroeiplek aan. Deze methode was simpel, maar had spectaculaire resultaten. Nogier was geïmponeerd door deze relatief eenvoudige toepassingswijze en vroeg zich af: "Is deze methode ook zo gemakkelijk toepasbaar voor andere lichaamsgebieden en klachten?"

In zijn huisartsenpraktijk startte hij met onderzoek bij de oren van zijn patiënten en testte steeds of pijn in een bepaalde regio steeds gepaard ging met drukgevoeligheid in een bepaald oorgebied. Zijn inspanningen resulteerden in de eerste overzichtskaart waarin het model van 'het embryo in het oor' zichtbaar werd: een basale organisatie waarbij de oorlel het hoofd representeert, de centrale schelp de interne organen met daaromheen liggend het bewegingsapparaat.

Voor de therapeutische bruikbaarheid nam hij ook de proef op de som door de onderzochte patiënten direct te behandelen. Hij maakte

Afbeelding links: Het oorspronkelijke beeld van Paul Nogier van het oor en het beeld van het embryo.
Bron: Paul Nogier *Traité d'Auriculothérapie*, Maisonneuve 1969.

針刺耳廓可治全身疾患

人的五官可以反映脏腑的情况,譬如眼睛、舌等,五脏六腑都有一定的代表部位。最近法国 Nogier 氏经六年的研究,也发现外耳壳与内脏有密切关系,全身的疾患在外耳部都有相应反应点出现,其分布相当于一个人的倒影。对各个内脏也有精确分布的反应区。各处的疾患,可以在耳廓上相应反应区出现压痛点,针刺这些压痛点,可以治病。特别适用于缓解疼痛与治疗脏器机能障碍。在缓解疼痛方面常立即见效。此外,检查耳廓某区的异常,还可以协助诊断。

寻找反应点，除用强丸探针试探有元压痛外，还可以用具有特制小型探测头的经络测定仪加以寻找。最近上海第一医学院中山医院用耳针治疗的一例左肩右臂挫伤疼痛的病人，用探针找不到压痛点；用经络测定仪后，就分别在耳廓上对

(原載大眾醫學·1959年4月號)

左肩与右臂相应的反应区发现电阻特别低的一点,在这点进行针刺,留针15分钟,针未拔出,疼痛已减轻大半;手从不能举变成能举。由此可见,耳针疗法确是值得进一步研究的新疗法。

daarbij de toepassing eenvoudiger door de cauterisatie-methode los te laten en in plaats daarvan op de specifieke oorlocatie een acupunctuurnaald te plaatsen. Dat werkte veel praktischer in de praktijk, was minder pijnlijk en veroorzaakte geen littekens. Het stelde hem bovendien in staat om (naast de aanpak van de pijnlijke zone) ook andere aspecten van de verstoorde lichaamsdynamiek te kunnen behandelen. In eerste instantie met wisselend succes, later met steeds grotere effectiviteit.

Gesteund door successen in de praktijk ontwikkelde Nogier meer gedetailleerdere kaarten van de somatotopie van het oor. Hij noemde zijn behandelstijl geen vorm van acupunctuur maar 'auriculotherapie' omdat de behandeling van het oor op andere uitgangspunten is gestoeld dan de acupunctuur. Waar Chinese geneeskunde werkt vanuit de principes van het meridiaansysteem, is auriculotherapie gebaseerd op reflexologie. Verandering komt hierin tot stand via prikkeling van reflectoir gekoppelde gebieden in de hersenen. Volgens Nogier speelt de energetische invloed van het meridiaanstelsel daarbij geen rol; op het oor zelf is immers geen enkel punt van een meridiaan aanwezig.

In de zestiger jaren komen onderzoek en behandeling van de auriculotherapie in een stroomversnelling terecht en ontstaan

Afbeelding links: Eerste publicatie over de ooracupunctuur van Nogier in China (1959).

specifieke scholen in Frankrijk, Duitsland, Rusland en China. Gevolg is dat er meerdere interpretaties en methodieken voor aanpak van klachten zijn ontstaan. Uitgangspunt van alle scholen is wel steeds gelijk: een bepaalde problematiek in het lichaam roept een veranderde reactie op het oor op. Echter de wijze waarop deze reactie van het oor onderzocht kan worden en hoe dit vervolgens geïnterpreteerd én benoemd dient te worden, is soms wezenlijk verschillend. In West-Europa zijn in dit kader de namen van Paul Nogier en Frank Bahr onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van de auriculotherapie.

De ontdekking van het VAS

Naast het testen van de oorzaken naar een veranderde drukgevoeligheid of een gewijzigde geleiding door de elektrische puntzoeker wordt door Nogier een nieuwe methode ontdekt waarin met subtiele, energetische stimuli kan worden getest. Deze maakt gebruik van een 'signaal' van het lichaam zelf: het VAS (Vasculair Autonoom Signaal). Dit is een verandering die gevoeld kan worden bij de pols aan de arteria radialis. Op deze wijze kan getest worden of de lichaamsreacties juist functioneren. Via een specifiek protocol kan daarin op vlotte wijze zowel de fysiologie als de pathologie in kaart worden gebracht.

De ontdekking van het VAS en de toepassing ervan in het onderzoek heeft een enorme toename van de mogelijkheden voor de auriculotherapie gegeven. Het oor is een volledige reflexzone met daarin de mogelijkheid om een complete en multi-dimensionele behandeling te geven. Niet enkel de fysieke verstoringen zijn traceerbaar, maar ook subtielere emotionele en energetische veranderingen kunnen daarbij gevonden worden. Daarbij kan er zowel aandacht gegeven aan het symptoom dat de rechtstreekse primaire aandacht vraagt, als aan als de onderliggende conditie die de grondslag van het probleem vertegenwoordigt. Door uitgebreid onderzoekswerk in Frankrijk en Duitsland heeft deze werkwijze

inmiddels een vaste plaats verworven in het therapeutisch arsenaal van diverse groepen van behandelaars.

Een veelgebruikte toepassing van het VAS is binnen een protocol voor stoorhaarden. Een stoorveld of stoorhaard is een gebied dat lokaal ontregeld is, maar die/dat tevens allerlei andere klachten elders in het lichaam kan veroorzaken. Voorbeelden van stoorhaarden zijn bijvoorbeeld littekens of laaggradige ontstekingen, die meestal ter plekke slechts beperkt klachten geven. Vanuit auriculotherapeutisch onderzoek komt naar voren dat meer dan 70% van alle stoorhaarden die worden geïdentificeerd een grondslag hebben in het gebit. In eerdere artikelen van de NVBT kwam de relatie van stoorhaarden en gebit al uitgebreid aan de orde.

Tandheelkunde en auriculotherapie

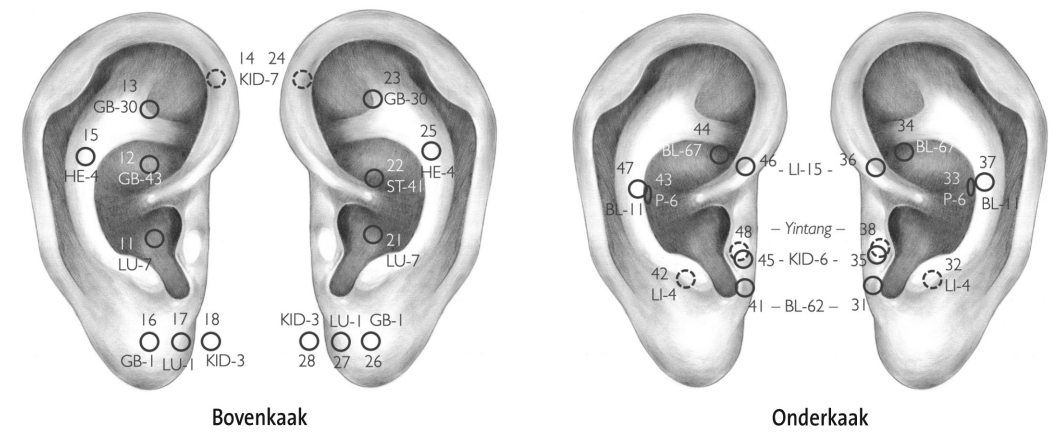
Uiteraard heeft ook het gebit een reflexlocatie op het oor. Als hierin een verstoring aanwezig is, kan de bewuste plek als een drukgevoelig punt in de reflexzone worden gevonden. Andere mogelijkheden om het pathologische

punt te vinden zijn de elektrische puntzoeker en het hiervoor genoemde VAS. Alle drie zijn ze in staat om de exacte oorlocatie te identificeren waar het tandprobleem zich reflecteert. Dit gevonden punt is steeds therapeutisch inzetbaar.

Meestal kan een patiënt de verstoorde tand of kies prima zelf aangeven. En als een tandprobleem op dit ogenblik nog geen duidelijke klachten veroorzaakt, kan gedegen tandheelkundig onderzoek het vaak al in beeld brengen. Maar soms ligt deze identificatie niet zo eenvoudig. Bij de hiervoor reeds genoemde stoorhaardproblematiek is er in veel gevallen geen sprake van een manifest tandprobleem. Daarbij kan het om een tot dusverre onopgemerkte verstoring gaan (zoals bijvoorbeeld Fatty Degenerative Osteolysis and/or Osteonecrosis of the Jawbone, FDOJ). Ook kan het een probleem zijn dat is ontstaan als gevolg van een eerdere interventie, zoals ontwikkeling van een laaggradige ontsteking na wortelkanaalbehandeling. Daarnaast kunnen voor sommige mensen bepaalde tandtechnische materialen verstorend werken, waarna ze aanleiding zijn voor het ontstaan van overgevoeligheid.

Indien vanuit de reflexlocatie exact benoemd moet worden welke tand of kies stoort, is dat hieruit niet nauwkeurig af te leiden. Het gevonden punt in de kaakzone op het oor is weliswaar exact de anatomische reflectie van het tandprobleem, maar kan enkel geduid worden als een verstoorde tand die 'in een bepaald gebied van de boven- of onderkaak' zit. Het exacte tandnummer kan hieruit niet benoemd worden.

Voor de nauwkeurige bepaling van de exacte tand kan gebruik worden gemaakt van het VAS. Hierbij wordt kennis benut voortkomend uit de principes van resonantie. Omdat elke afzonderlijke tand/kies resoneert met een specifiek acupunctuurpunt (en waarvan de reflexlocatie eveneens op het oor te vinden is) zal ook dit punt met een VAS reageren. Deze reflexlocaties van de acupunctuurpunten liggen daarnaast verspreid over het oor, hetgeen

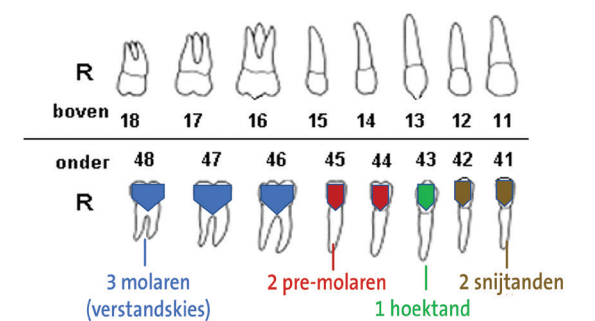
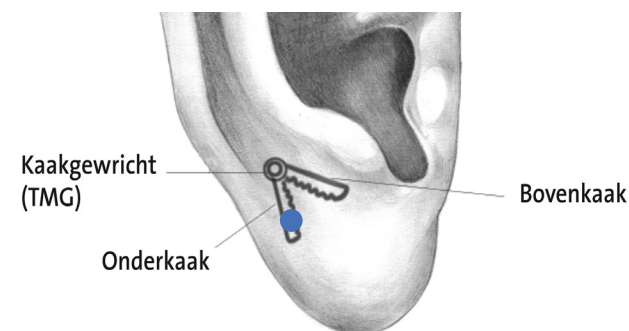
hun identificatie aanzienlijk vereenvoudigd. In onderstaand plaatje zijn alle reflexlocaties van de acupunctuurpunten met de daarbij behorende tandnummers.

Nadat een punt in de boven- of onderkaak is gevonden, kan de exacte tand worden gezocht. De acupunctuurpunten (corresponderend met de tandnummers in dit kaakdeel liggen), worden getest op reactiviteit. Het tandnummer/acupunctuurpunt dat de storende tand/kies reflecteert zal reageren met een VAS-reactie, zowel op het oor als op het lichaam.

Een voorbeeld

Bij een patiënt is via het onderzoeksprotocol van het VAS een reagerend punt in het gebied van de rechteronderkaak gevonden (blauwe punt in de afbeelding). Dit punt is de precieze reflexlocatie van het probleem: dit kan een snijtand, hoektand of wellicht een premolaar van de rechteronderkaak zijn. De vraag is: verwijst de blauwe punt naar tandnummer 42, 43 of 44?

Afbeelding onder: Links de globale locatie van het tandprobleem in de rechteronderkaak. Rechts de tandnummers die in dat gebied gelegen zijn.

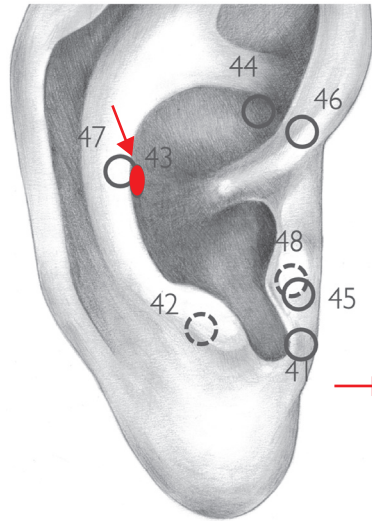

Afbeelding boven: Locaties van de afzonderlijke tanden/ kiezen op het oor met resonerende acupunctuurpunten.

Onderzoek naar het exacte tandnummer maakt gebruik van het VAS-onderzoek, waarmee op het oor op de afzonderlijke locaties van de tandnummers 42 t/m 45 wordt getest. Stel dat nu dat het kleine gebiedje, gelegen in de wand van de concha reageert (zie tekening, rode pijl): dit punt verwijst naar tand 43, wat resoneert met acupunctuurpunt P-6.

Beide locaties die nu op het oor gevonden zijn (dus het punt op de onderkaak en in de wand van de concha) verwijzen naar hetzelfde probleem: het onderkaak-punt is hierin de directe reflexlocatie, het punt in de wand van de concha resonierend met het betrokken tandelement 43, wat zo de specificatie van de aangedane tand weergeeft. Deze informatie kan desgewenst nog een derde maal geverifieerd worden door ook het lichaamsacupunctuurpunt P-6 te onderzoeken. Ook dit punt dient met een VAS te reageren.

TANDNR.	ACUPUNCTUURPUNT
41	BL-62
42	LI-4
43	P-6
44	BL-67
45	KID-6

Afbeelding boven: Links de locaties van de betrokken tandnummers op het oor en rechts de bijbehorende lichaamsacupunctuurpunten.

Bereik

Bovenstaand voorbeeld is een zeer beperkte en beknopte weergave van een toepassing van het VAS in de tandheelkunde. Hier wordt enkel beoogd een kleine indruk te geven van een testmogelijkheid. De methodiek die gebruikmaakt van het VAS heeft een geheel eigen onderzoeks- en behandelstrategie ontwikkeld waarbij het volgen van een helder en systematisch protocol van groot belang is. Belangrijkste redenen hiervan zijn dat het VAS een zeer subtiel, maar ook zeer reactief instrument is. De waarborg dat het lichaam daarin op een stabiele wijze reageert is een primair uitgangspunt, evenals het zorgvuldig gebruik van de juiste onderzoeksprikkels ('filters') om precies te weten wat nu exact wordt getest.

Een uitgebreid overzicht van deze onderzoek- en behandelmethodieken komt aan bod in het recent verschenen boek Auriculotherapie IV – Diagnostiek en behandeling met het VAS. Hierbij wordt de grondslag van deze werkwijze besproken, evenals de diverse toepassingen die mogelijk zijn. Er is veel aandacht voor de praktijk, waarbij het stoorhaardprotocol een belangrijke toepassing is. Een apart hoofdstuk

is gewijd aan de stoorhaarden in het gebit. De auteurs, Dianne Sommers en Hans Bolck, hebben beide jarenlang praktijkervaring met deze methode en beschrijven het werken met de VAS aan de hand van veel praktijkvoorbeelden. Op diverse plaatsen verzorgen ze cursussen voor verdere verdieping en praktijktraining.

WAT IS HET VAS?

Bij onderzoek van het oor met een druktaster hield Paul Nogier toevallig de pols van zijn patiënt vast. Bij het aanraken van het pathologische punt voelde hij dat de polskwaliteit veranderde: deze verandering bleef voelbaar zolang hij de puntstimulatie actief in stand hield, maar verdween toen hij deze stopte. Onmiddellijk trad normalisering van de pols op. Enkel stimulatie van het exacte pathologische punt riep deze polsverandering op, maar niet de gebieden rondom het punt.

Deze observatie – aanraking van een pathologisch punt op het oor geeft een directe verandering op de pols – is het VAS. Destijds dacht Nogier dat hij te maken had met een respons van het hart op de gegeven prikkel, zodat hij de polsreactie aanvankelijk Réflexe Auriculaire Cardiaque (RAC) noemde. Later onderzoek toonde aan dat het hart hier niet bij betrokken was en dat het autonoom zenuwstelsel een belangrijke rol speelde in de prikkeloverdracht. Hierdoor veranderde de naam van de polsreactie in 'Vasculaire Autonoom Signaal' of kortweg VAS. Inmiddels weten we dat deze verklaring ook niet het hele verhaal is en dat er meerdere mechanismen bij deze polsreactie werkzaam zijn.

HOE WORDT HET VAS GEVOELD?

De uitgangshouding van de patiënt is zoveel mogelijk ontspannen, waarbij zowel een zittende als liggende positie mogelijk is. De te voelen pols en de te onderzoeken regio (het oor) dienen voor de onderzoeker goed bereikbaar te zijn. Meest praktisch is dat de therapeut aan het hoofdeinde van de patiënt zit, met de te onderzoeken arm omhoog gelegd. De duim ligt iets gebogen

op de a. radialis op de pols. Het optreden van het VAS is een fysieke waarneming die gevoeld wordt onder de duim van de therapeut. Als de duim op de juiste locatie is gepositioneerd wordt een verandering gevoeld alsof de polsslag tenminste één slag afzwakt of wegvalt.

Afbeelding boven: Handvatting voor het VAS-onderzoek aan het oor: de (rechtshandige) onderzoeker zit aan het hoofdeinde van de patiënt. Met de linkerhand wordt de rechterpols van de patiënt omvat, waarbij de duim de a. radialis palpeert. De rechterhand van de therapeut is beschikbaar om te onderzoeken en prikkels te kunnen geven.

[1] O.a. Kamphorst, N. De wortelkanaalbehandeling in de bio-energetische tandheelkunde, 2015. Muts, R. Rantes en NICO, a key to health?

Diagnostiek en behandeling met het VAS Auriculotherapie deel IV

Auteurs: Dianne Sommers en Hans Bolck
Uitgave: Hardcover, Eerste druk augustus 2023
Nederlandstalig, 368 pagina's,
19 x 25 cm
ISBN: 978-90-83343-10-5 (NUR: 873)
Uitgeverij Sayoshi, Amsterdam
www.sayoshi.nl
Prijs: € 98,50

Het boek 'Diagnostiek en behandeling met het VAS' is het meest recente deel van een serie over de moderne auriculotherapie. Andere delen zijn:

Auriculotherapie I
Grondslagen voor theorie en praktijk
Auteur: Dianne Sommers
Hardcover, 314 pagina's,
prijs € 67,50
ISBN: 978-90-74020-39-8
(NUR 873)

Auriculotherapie II
Behandelstrategieën
Auteur: Dianne Sommers
Hardcover, 338 pagina's,
prijs € 67,50
ISBN: 978-90-74020-40-4
(NUR 873)

Auriculotherapie III
Atlas
Auteur: Dianne Sommers
Hardcover, 314 pagina's,
prijs € 67,50
ISBN: 978-90-74020-41-1
(NUR 873)

